

2 CENTESIMI

Predbrojba za Monarhiju
iznasa 4 K za 8 mjeseca.
Pojedini broj 2 para.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonament für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzelne Nummer
2 Heller.

OMNIBUS



Izlazi svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 ura prije podne.

Esce ogni giorno eccettuato le dom-
niche e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.



2 HELLER

Za vrštenje objava u
»Malom oglašniku« plaća
se za svaku riječ 2 para.
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel »Notiziario d'affari«
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minimale
30 centesimi.

Jedes Wort im »Kleinen
Anzeiger« kostet 2 H.
Die niedrigste Taxe 30 H.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Prijateljima Istre na sree.

Četrnaesti svibnja o. g. bio je za našu Istru dan velike znamenitosti. Toga je dana talijanska tiranija zadobila težak i ljut udarac. Mnogi su, nepoznavajući naših odnosa, mislili, da je za uvijek skršena kruta sila stojetnog mučitelja našega naroda. Ali mi, premda zapanjeni veličanom pobjedom nezaboravnoga, historičkoga dana 14. svibnja, nismo se ni za časek podali obamama, da je težba borba svršena i da je naš življ u Istri već sasvim izbacio sa sebe tudjinski jaram. Istina, talijanska je kamora do noga poražena a s njom je u prah satra laž o tobožnjem talijanstvu Istre, ali poniženi okrutnici još neće da popuste, oni još dižu svoje glave i traže načina, kako da se još za koje vrijeme održe, da uzmognu još i unaprijed ugnjetavati našu braću istarske Hrvate. To smo predviđali i nismo prestajali opominjati naše ljude, neka se nepodavaju iluzijama, već neka uprujače i snažnije, da se što prije do kraja utuče oslabljeni i klonuli neprijatelji. Za to smo pozivali Hrvate iz svih naših zemalja i krajeva, da nam u ovom osudom i sudbonosnom času budu na ruku, da bolje i izdašnije podupru našu družbu sv. Cirila i Metoda, da se istarskim Hrvatima olakša borba, i osjigura podpuna pobjeda, kojoj su naša istarska braća već na dohvat. Tim se pozivom obraćamo i danas na sveukupni naš hrvatski narod i molimo ga, neka što više sabire za družbu, neka što više poradi za družbu, neka što više poradi za konačno oslobođenje našega naroda u Istri. Družba uzdržaje sada 42 učiteljske sile. Domala će taj broj porasti, jer tako mora biti. Za pokriće tih svojih golemih izdataka, naša je družba jedino upućena na hrvatski narod; uzmanjka li joj njegova pomoć, porušit će se i dugoljetno, liepo i uspješno njezino djelo. »Lega Nazionale« ima čvrsto zaledje; ona dobiva pomoći i iz Italije. Osim toga ovih je dana istarski sabor poprimio predlog, da se tom talijanskom društvu dade podpora u iznosu od 10.000 K, dočim je molba naših zastupnika za podporu družbi odbivena bila.

U onim 10.000 K imade ne malo hrvatskih žuljeva i tako dolazimo do jedne činjenice da će »Lega« odnarođivati hrvatsku djecu hrvatskim novcem.

Komu da ne plane srce na ovoliku nepravdu? Komu da ne uzavri krv nad tolikim zulumom? Hrvati i Hrvatice! odgovorite na to dolično, dostojanstveno i odlučno! Pokažite grubom Talijanu, da ima u nama snage i odpora, o koji će se utaman lomiti zub njegove proždrljivosti! A taj nošaj snazi i tom vašem odporu dat ćete najočitijeg izraza, budete li što izdašnije podupirali našu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru — tu jedinu spasiteljicu Istre naše. Naprijed za družbu.

VIESTI.

Mjestne.

Narodna Radnička Organizacija.
Kako je poznato mi svi u Istri zalibio
moramo plaćati iz svojega žepa deset ti-

suća kruna na godinu za »Legu«, kojoj je, kako poznato, crna svrha odnarođivati našu djecu.

Naši su zastupnici htjeli kušati sreću, pak su na zadnjem saborskom zasjedanju postavili predlog da se i »Družbi sv. Cirila i Metoda« daje slična podpora. Na koncu konca ništa pravednije od toga.

Nu naravski proti tomu su ustali kao biesni talijanski zastupnici, i dok su mirne duše glasovali za »Leginu« podporu, odbili su predlog naših zastupnika. Uslijed toga su naši zastupnici zapustili dvoranu.

A socijalisti... niti besjede o tome. Da je u njima samo malo pravednosti, oni bi bili morali junački ustati, pa reći talijanskoj gospodi da tako ne ide. Nego uzalud ćeš pitati štogod takova od njih. Proti našem narodnom napretku su svi složni; pa stoga nije druge nego da se složimo pod narodnom milom našom zastavom, te tražimo načina

»Kako bi se s a m a digla raja«.

U to ime braćo radnici opetujemo stari poziv: Kad budete pozvani, svi u glavnu skupštinu te se onda svi upišite u »Narodnu radničku organizaciju«.

Nas je u Puli mnogo, mnogo više od talijana i socijalista, kad se mi složimo u društvo postati ćemo strah i trepet našim neprijateljima. A vrijeme je već skrajno da se pokažemo na junačkom megdanu.

Biedni ljudi.

U selu Valmale 14 (kod Pule) živi obitelj sastojeca od staroga oca odnosno djeda Ivana Višković u dobi od 80 godina, žene mu Lucije i kćere Lucije te njezinog muža Frane Dobrić. Oni imaju četvero djece, najstarija curica ima 12 godina, najmlađa 20 dana. Obzirom na sve to sposoban je bio podpunoma za radnju samo Frane Dobrić.

Dne 30. 10. 1907. otišli su muzevi na radnju a žene ostale su kod kuće. Kao uvijek tako i sada žene primise nalog da ne smiju nikoga tudjina u kuću poštati niti koji posao obaviti bez njihovog znanja. Žene, kojima su sveti ti muzevljevi nalozi, čvrsto se istih drže.

Došli su onaj dan »dacičeri« da zapečate vino te izračunaju crnu vinsku taksu koju je na ledjima našega kmeta navalila obćina a na čelu njoj Rizzi.

Žene vjerne muzevljevom nalogu, ne htjedeše imati posla s dacičeri.

Nastao je sukob.

Žene bijahu tužene i osudjene: stara Lucija Višković na 8 tjedana a mlajda Lucija Dobrić na 3 mjeseca zatvora!

Isti dan kad je bila razprava, pojavila se Frani Dobriću — jedinom stupu obitelji — bolest na nogah te je on i danas po d p u n o m a nesposoban za rad, hodi su dvie »krocule«. Lječnici u Puli kazali su mu da mora nogu odsjeći a u Trstu ga osjegurše da će ozdraviti. Stara Lucija Višković leži većinom u postelji, već preko 60 godina, ima jednu oteklinu pod desnim bokom, koja ju mori, mlajda Lucija Dobrić u vrijeme osude bila je u drugome stanju te je pred 20 dana rodila.

Utoci proti osudama su odbijeni. Do mala će morati osudjenice u zatvor.

Općina je dozvolila da se bačve raz-

pečate na lječnički nalog da budu ljudi barem čašu vina imali.

U jednoj bačvi su 507 litara vina, sve se vino pokvarilo tako da su ga morali prolići! Još su druge dvie bačve nešto zdravije.

I takvih slučajeva imade mnogo. Kad na nje promišljamo teško nam je na srcu, pomoći bi rado htjeli svakoga, ali nemožemo jer smo i sami potrebni. To neka čitaju i promišljaju oni koji uz pune sofre i pjenete se čaše sjedu pijući n zdravlje Hrvatske domovine i u obće u ludo bacaju novac dok se brat njihov s gladom bozi i strada.

Razne.

Narodni biljeg.

Medju najizdašnije vrelo dohodaka za Družbu sv. Cirila i Metoda u Istri, imao bi spadati narodni biljeg po 2 helera komad.

Klub Čirilo-Metodski zidari u Zagrebu, kad je god. 1904. u prosincu stavio taj biljeg u promet, spajao je s njime i najliepše nađe. Mislio je, da će svake godine razpečati bar 1.000.000 tih biljega. Mnogima je teško češće dati veću svotu, pa da se i ovakovima pruži prilika, da dopri-našaju svoj obol za »Družbu« uveden je »Narodni biljeg« po 2 helera. Uspjelo se slabo.

Ako prebrojimo sve inteligentnije obrtnike, građane, trgovce, učitelje, svećenike, činovnike javne i privatne, onda nam taj broj daleko nadmašuje okolnost, da se je 1.000.000 narodnih biljega razpečao jedva u dvie godine, onda dolazimo do tako žalostnoga rezultata, da svaki koji ima i malo patriotskih čustava, mora da se zastidi i žalostna srca da gleda na takav nehaj velikoga djela inteligentnijih slojeva našega naroda, medju kojima se nije moglo naći niti njih 50 hiljada, da kupe svaki mjesec bar 1 komad po 2 helera.

Tko pročita ove redke i ako ima u sebi malo ljubavi za domovinu, ako hrvatski osjeća, morat će se ganuti i koli sam, toli i druge nagovarati da kupuju i propagiraju narodni biljeg. Neka ne bude ni jednoga Hrvata i Hrvatice, koji nebi na dopisima i listovima rabili narodni biljeg, trgovca koji ga nebi liepio na račune.

Učitelj.

(Rad učitelja u i izvan škole.)

Svaki narod školom postigava slobodu, a svaki iole naobražen mora težiti, da je narodu a po tom i njemu lakše. Ne veli se zabavada da je godine 1871. njemački učitelj pobjedio kolegu Francesa. Ja bih rekao da je bolja škola pobjedila. Hrvatski narod ima prilican broj škola. Red učitelja u tim školama jest pohvalan, pa ipak opažamo, da ne ide sa prosvjetom, kako bi moralo ići. A zašto? Jer u nas školstvo nije uređeno kako treba. A zašto nije? Jer uredbi i ustanove za škole stvarali su ljudi, koji za iste nisu imali osobite brige. Nagadjanjem a ne iskustvom došli su do istih. Zaključujem, naše škole imat će jedino onda pravoga uspjeha, učiteljski rad bit će jedino onda pravoga us-

Klub Čirilo-Metodski zidari u Zagrebu, već je češće molio i pozivao putem novina sve, koji bi bili voljni doprinjeti tu malu žrtvu za Hrvatsku svijest istarskoga naroda, i koji bi najme preuzeli brigu oko razračunavanja i propagiranja narodnog biljega, da bi mu se javili. Mnogi ne čute dužnost za rad! Mnogi drže, da izpunjavaju svoje dužnosti spram domovini ako joj viču »Živila«!

Tko tako ne drži, neka se obrati na klub »Čirilo-Metodski zidari« u Zagrebu, da mu pošalje narodni biljeg, kojega će razpečavati u svojoj okolini. Malf i ne naporan rad koji će donijeti veliku korist Hrvatstvu. Napred dakle Hrvati i Hrvatice za našu Istru!

Sušak.

Ovdje se pojavila pošalina (tif) te je obćinstvu preporučeno neka pije samo prekuhanu vodu i mlieko.

Rieka.

Od 14. do 20. tekućega mjesec pojavilo se ovdje 36 slučajeva prelaznih bolesti.

U Americi kako dobro znaju oni koji su tamo bili baš ne vole jako talijanca. Ne vole ga jer se riva po svuda i za malo radi te tako drugima kruh oduzimize. Ovih dana su do toga došli da su potjerali talijansku djecu iz pučkih škola u nekim gradovima u južnoj Americi, duž rijeke Misisipi.

»Rodoljublje« Mihanovića.

Trščanski »Slavenska Misao« osvrćući se na tobožnje »rodoljublje« Mihanovića, često puta naglašeno u nekim našim novinama, navajda 14 talijanskih imena kojima je Mihanović krtio svoje parobrode. A mi iz pouzdana izvora znamo da se je Mihanović do tri puta obratio novo ustrojeno društvo u Rosario de S.ta Fè: »Za materinski rieč« a on »naš rodoljub zemljak«, austrijski konsul, ni mu kaet!

Prestanite, dakle, braćo, hvalisanjem jednoga zlatnog t....

Hrvati i Hrvatice!

Sjetite se svakom zgodom »Družbe sv. Cirila i Metoda« za Istru. Upotrebljavajte Družbine marke, a svaka zapada samo i novčić. Kupujte uvijek Družbine žigice, cigaretni papir i druge proizvode.

pješan, kad se budu pozvani faktori za nje više skrbili, i kad učitelji budu imali udjela kod uređenja istih.

Sad da vidimo učitelja izvan škole. Što mu tu propisuju školski zakoni? Da mora liepim primjerom prednjačiti u čudorednom i društvenom pogledu. Koliko može, da pazi, da se i vani djeca pristojno i dolično ponašaju.

Mora da bude dobar građanin svoje države. To zahtjeva od njega država i crkva. Koliko mora za svoj narod raditi to stoji prema okolnostima. Kad je što treba raditi štogod polučiti, štogod osnovati, e onda se upru oči na učitelja, ako već sam nije početnik, da i on svoju učini. To je dobro. To je i mora. A koliko mu to donese nutarnjega zadovoljstva, kad radi, da je nešto postiglo! To u njemu podiže energiju za drugi rad.

(Sliedi.)

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE

Locali.

Funerale.

Oggi alle 4:30 pom. avrà luogo il funerale del def. Felice Jerbulla morto dopo breve e fiero morbo.

Il convoglio funebre parte dalla casa in via Monti 1.

Per le orfane Fedel ci pervennero:

Dal sig. Andrea Milčević cor. 2° — e dal sig. Antonio nob. Ožegović cor. 3° — finora cor. 17/30.

Comparso il sig. Floriano Bonano amministratore della casa ove abitano ora le orfane Fedel, dichiara che egli non diede la disdetta col 1. del m. v., bensì s'esprime colle parole: «Trovate quanto prima il quartiere perché essendo morta la madre che teneva l'attiguo appalto, la camera deve passare all'odierna appaltatrice». Il sig. Bonano dice, che se anche passa più d'un mese, egli non getterà in istrada le orfane che si trovano realmente in cattivo stato.

Voleva divertirsi senza pagare.

Castellani Alfonso d'anni 17 in via Cenide 8, venne ieri condannato al giudice penale a 24 ore d'arresto per aver tentato d'assistere ad una rappresentazione teatrale con un biglietto falso.

Insinuate gl'inquilini.

Per mancanza di insinuazione degli inquilini, Tranquilla Dean venne condannata a 5 cor. di multa.

Offese.

Carlo Donnenberger, via Sergia N. 8, venne condannato per offese a 24 ore d'arresto.

Varie.

La tomba di Krüger profanata.

Si ha da Johannesburg che la tomba del presidente Krüger situata nel cimitero di Pretoria è stata saccheggiata da sconosciuti.

Il busto di marmo di Krüger è stato divelto dal piedestallo.

I malfattori hanno pure danneggiato la tomba del nipote di Krüger.

La polizia crede che si tratti di un tentativo di furto del busto, ma i ladri, non potendo portarlo via o essendo stati interrotti nelle loro operazioni lo lasciarono cadere nel luogo dove è stato ritrovato.

In ogni caso fa una dolorosa impressione all'udire queste tristi notizie che nemmeno dopo morte non hanno pace le ossa del protagonista d'una nazione, si brutalmente soggiogata, ma speriamo — non per sempre.

L'agitazione ferroviaria in Italia.

Quest'agitazione finì miseramente. Fra i ferrovieri regna un grande malcontento contro le organizzazioni socialiste le quali abbandonarono gli operai nel momento decisivo. L'organizzazione socialista incolpa il sindacato dei ferrovieri i quali volevano lo sciopero generale che non poté riuscire.

Per il 1. gennaio 1908 s'attendono altri scioperi. Furono arrestati 16 ferrovieri capi-agitatori.

L'esperanto.

L'esperanto è una nuova lingua universale alla quale pare destinato uno splendido avvenire.

Nuovamente si manifestò il genio di uno slavo, e precisamente del medico russo dottor L. Zamenhof il quale inventò questa nuova lingua.

Il Zamenhof nacque e visse a Bjelostok (distretto di Grotno) ove vivono russi, ebrei, tedeschi e polacchi. Il suo primo libro sull'esperanto uscì nel 1887. Al Za-

menhof s'unirono tosto il filosofo Max Müller, lo scrittore russo Leone Tolstoj e lo scienziato Sir William Ramsay. La sua gramatica fu finora tradotta in 28 lingue. Le conseguenze d'una grande diffusione di detta lingua avrebbero una grande influenza in tutti i rami della vita umana. L'interesse per l'esperanto cresce quotidianamente. Il XII congresso internazionale per il riposo domenicale a Francoforte, adottò l'esperanto quale lingua di pertrattazione e d'ufficio. Il congresso internazionale per la pace approvò le proposte, che l'esperanto si studi nelle scuole, e che nel XI congresso da tenersi a Stoccolma sia l'esperanto la lingua d'ufficio. Finora v'esistono diversi giornali per la propaganda dell'esperanto scritti nelle diverse lingue e alcuni nel solo esperanto. Dicono che la gramatica s'impara in un ora, la lingua non ha eccezioni né alcuna di quelle complicazioni che fanno difficile lo studio delle altre lingue. V'esiste una chiave la quale apre ogni difficoltà allo studio di detta lingua.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i dr.
Odgovorni urednik: J. Kusak.



Tužnim srcem javljamo prijateljem i znancem žalostnu vjest da je naš ljubljani **Srećko Jerbulla** c. K. sudbeni Kancelista

nakon kratke bolesti, jučer u jutro blago u Gospoda usnuo.

Sprovod je danas u 4 1/2, popodne iz kuće žalosti via Monti 1.

PULA, 24. listopada 1907.

Vinka Jerbulla rođena Zuanic, supruga — Dragutin Jerbulla, brat — Josip Zuanic, nast — Kata Zuanic, punica — Matusko Koblička, svak — Marija Koblička, Dinka Zuanic i Elvira Zuanic, svakinja.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

Ciena do 15 rieči 30 para, preko svaka rieč 2 p.

Za veće trgovačke oglase može se dobiti cjenik u našoj papirnici; jamci se za nisku cieniu.

Fino a 15 parole il prezzo è di 30 cent. e ogni parola di più 2 cent.

Per le inserzioni commerciali di più grande formato si può ritirare la tariffa nella nostra tipografia, i prezzi non temono concorrenza.

Si ricevono le inserzioni in italiano, croato e tedesco.

MOBILI usati in grande quantità vende Francesco Barbalic all'angolo delle vie Sissano e Diana. 41

POKUČSTVA razliena u velikoj količini prodaje F. Barbalic na uglu ulice Diana i Sissano. 41a

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj Narodnoj Tiskari Laginja i drug. mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu cieniu. 52

Pačkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša „Narodna Papirnica“ za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i ine školske potreboće, te sve knjige i tiskarične potrebne za konsumna društva. Preprodavacima znatan popust. 52a

NA PRODAJU je u papirnici via Giulia 1, mnoštvo sanduka svake vrste uz jako nizke cienie. 52b

DA VENDERE nella cartoleria in via Giulia 1, una grande quantità di cassoni di diverse grandezze a modicissimi prezzi. 52b

Istrianer Weinbaugenossenschaft in POLA

bat stets am Lager Istrianer und dalmatiner Weine bester Qualität.

Istrianer rot und weiss	36	40	K
Weine von	44	48	
Roter Terranowien I. Qualität	50	60	
Muskateller weiss	50	60	
Muskat dessert hochfein	100	—	
Lissaner Vugava	70	—	
Dalm. Blutwein	50	—	
Opolje	44	—	
hochfein	56	—	

Alle Preise verstehen sich per 100 Liter franco POLA. Weinproben werden auf Verlangen in die Wohnung gestellt. Bestellungen können mündlich in Komptoir Viale Carrara, „Narodni Dom“, brieflich, oder telefonisch (Tel. Nr. 26.) erfolgen und werden sofort ausgeführt.



DRUŽBINE OLOVKE

dobivaju se u tiskari

LAGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA, 1.

Narodna Tiskara i Knjigoveznica LAGINJA i drug.

prije J. Krmpotić i drug.

Via Giulia br. 1. — PULA — Via Giulia br. 1.

PREPORUČA SE ZA:

TISKARSKE, KNJIGOVEŽKE, GALAN-TERIJSKE RADNJE

SAMA IZRADJUJE PEČATE

IMADE U ZALIH TISKANICE I KNJIGE ZA P. N.

OBČINE, CRKVE, ŠKOLE, ODVJETNIKE, POSUJILNICE I KONSUMNA DRUŠTVA

TRGOVAČKE KNJIGE, PISAN-KE ZA ŠKOLE, TISKARSKE I RISARSKE POTREBŠTINE

PRODAJA PAPIRA NA MALO I VELIKO.

Odlikovan s 9 ordenima i kolijevkom u Gorici godine 1891. 1894. 1900.

Čestno diplomu i zlatnu Laganju u Vidnu godine 1903.

Zlatnu kolijevku i zlatnu krugu u Rimu godine 1903.

Svjjećarna na paru

J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona 1. 7.

Preporuča pred. svećenstvu, crkvenom starješinstvu, p. n. glavnom ob-
štinstvu svijeće iz prijesnog pialnoga voska. Kilogram po K 6.— Za prije-
most jamčim s K 3.000. Tamoja Myrrhae, Styrax, Stijla i stakla sa
jeftino svjetlo po jeftinij cijeni. Og. Trgovcima preporučam svijeće za pogrebe,
za košćenje drve, vošteni svjetil i med najjeftinije vrste uz veoma nizke cijene.
Zlati vosak kupujem u svakoj množini po najvišoj dnevnoj cijeni.

Na zahtjev šaljem cijennik franco.